

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 30 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Alina Darul

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2015 r. w Koninie

sprawy **M. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę

na skutek odwołania M. G.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 19.12.2014r. znak:(...)

- 1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. G. prawo do emerytury od dnia złożenia wniosku.**
- 2. Zasądza od pozwanego na rzecz odwołującego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**
- 3. Nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.**

Sygn. akt III U 165 / 15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 grudnia 2014 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił M. G. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, iż wnioskodawca udowodnił w postępowaniu przed organem rentowym do dnia 1.01.1999 r. wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie 31 lat, 1 miesiąc i 7 dni, jednakże nie udowodnił wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Staż pracy w szczególnych warunkach Zakład uznał za udokumentowany w wymiarze 5 lat, 3 miesiące i 20 dni Nie zaliczył natomiast do pracy w szczególnych warunkach okresu pełnienia służby wojskowej od 26.10.1971 r. do 15.10.1973 r. bowiem wnioskodawca nie powrócił po odbyciu służby wojskowej do tego samego zakładu pracy oraz okresu zatrudnienia od 21.11.1977 r. do 30.09.1984 r. i od 01.01.1989 r. do 31.12.1998 r. w Przedsiębiorstwie (...), gdyż w postępowaniu przed organem rentowym niedopuszczalne jest przeprowadzanie dowodu z zeznań świadków na okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Z powyższą decyzją nie zgodził się M. G. wnosząc odwołanie. Odwołujący domagał się uwzględnienia do okresów pracy w szczególnych warunkach okresów pracy w (...) na stanowisku kierowca od 2.11.1973 r. do 20.11.1977 r. oraz od 21.11.1977 r. do 31.12.1998 r. na stanowisku dyspozytor, mistrz transportu samochodowego i ciężkiego. Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania powołując się na argumenty podniesione w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koninie ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawca **M. G.**, ur. (...), złożył w dniu 19.11.2014 r. wniosek o przyznanie emerytury. We wniosku odwołujący oświadczył, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, pozostaje w stosunku pracy, a rozwiązanie stosunku pracy nastąpi po przyznaniu emerytury. Wnioskodawca powołał się na dokumenty potwierdzające okresy zatrudnienia złożone przy wniosku o ustalenie kapitału początkowego, a ponadto dołączył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach :

- z dnia 17.01.2000 r. wystawione przez syndyka masy upadłości Przedsiębiorstwo (...) w T. w likwidacji, w którym stwierdzono, że M. G. był zatrudniony w okresie od 04.09.1967 r. do 31.07.1970 r. oraz od 07.10.1970 r. do 19.10.1973 r. i w tym czasie od dnia 07.10.1970 r. do 25.10.1971 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace mechanik napraw pojazdów samochodowych wymienioną w wykazie A dziale XIV poz. 2 załącznika do zarządzenia nr 64 Min. Kom. Z dnia 29.06.1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej,

- z dnia 08.10.2014 r. wystawione przez (...) S.A. w Z. , którym potwierdzono, że ubezpieczony był zatrudniony od 02.11.1973 r. do 31.12.1999 r. w (...) S.A. i od 01.01.2000 r. do 31.05.2005 r. w (...) (...) Sp. z o.o. i w tym czasie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace – kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko – techniczny na oddziałach i wydziałach , w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie – w warunkach , w których nie są zachowane higieniczne normy pracy tj. prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych, pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych , autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu, trolejbusów i motorniczych tramwajów, prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych w okresie od **01.10.1984 r. do 31.12.1988 r.** jako mistrz transportu samochodowego i sprzętu ciężkiego ds. eksploatacji – wykaz A, Dział XIV , poz. 24 pkt 1. W tym czasie pracownik sprawował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nadzór nad stanowiskami : kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, kierowca autobusu o liczbie miejsc siedzących więcej niż 15, operator ładowarki, kierowca ciągnika.

Ponadto ubezpieczony dołączył oświadczenie i zeznania świadków dotyczące wykonywania pracy w szczególnych warunkach w okresach :

- od 02.11.1973 r. do 20.11.1977 r. jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony,

- od 21.11.1977 r. do 30.09.1984 r. i od 01.01.1989 r. do 31.12.1998 r. jako dyspozytor wykonywał nadzór nad pracą kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, kierowców autobusów, kierowców ciągnika, operatorów ładowarki, operator dźwigu.

Na podstawie dołączonych dokumentów organ rentowy uznał staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 5 lat , 3 miesiące i 20 dni zaliczając okresy zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od 07.10.1970 r. do 25.10.1971 r. oraz okres zatrudnienia w (...) od 01.10.1984 r. do 31.12.1988 r. Nie zaliczył natomiast do stażu pracy w szczególnych warunkach pozostałego okresu zatrudnienia w (...) S.A. na stanowisku dyspozytora transportu z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu decyzji.

Poza sporem jest, że odwołujący podjął zatrudnienie w Zespole (...) – K. od dnia 02.11.1973 r. jako kierowca w dziale transportu. Dział transportu wykonywał usługi transportowe dla potrzeb elektrowni, m.in. zajmował się rozwożeniem

i transportem gazów technicznych, materiałów sypkich, soli technicznej, która była potrzebna do zmiękczenia wody przy pracy kotłów energetycznych, wywożeniem popiołu spod kotła na wysypisko, dowozem materiałów budowlanych potrzebnych do remontu kotłów energetycznych. Odwołujący kierował wówczas samochodem ciężarowym typu S. (...), była to wywrotka o ładowności powyżej 4 ton, którą ubezpieczony woził kruszywa, gruzy, materiały budowlane, wywoził popiół na wysypisko. Nie kierował innymi pojazdami, a jako kierowca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu do dnia 20.11.1977 r.

Z dniem 21.11.1977 r. M. G. został przeniesiony na stanowisko dyspozytora w dziale transportu. Wówczas odwołujący zajmował się organizacją i nadzorowaniem pracy kierowców samochodów ciężarowych i sprzętu ciężkiego natomiast drugi dyspozytor zajmował się nadzorem i organizacją pracy tzw. taboru lekkiego tj. pracą kierowców samochodów dostawczych, osobowych. Do obowiązków odwołującego na tym stanowisku należało : przyjmowanie zleceń i zamówień transportowych, rozdzielanie pracy pomiędzy poszczególnych kierowców, wydawanie kart drogowych, sporządzanie raportów. Jeśli sprzęt transportowy miał awarię to wówczas ubezpieczony ustalał co jest uszkodzone, organizował pracę mechaników na warsztacie, zamawiał części z magazynu, a po wykonanej naprawie sprawdzał sprawność techniczną pojazdów. Jako dyspozytor odwołujący dokonywał też weryfikacji kart drogowych kierowców, wypełniał karty pojazdów. Ponadto w dziale transportu były też maszyny budowlane typu dźwigi, ładowarki, były też ciągniki rolnicze, nadzór nad kierowcami i operatorami tych maszyn wykonywał odwołujący. Na stanowisku dyspozytora ubezpieczony pracował do 30.09.1984 r. Po tym czasie , od dnia 01.10.1984 r. doszło do zmian organizacyjnych w zakładzie pracy, w wyniku których część sprzętu w postaci części samochodów ciężarowych, samochodów dostawczych została przekazana do (...) K., a pracownicy zatrudnieni na tych pojazdach również zostali przejści przez Kopalnię. W dziale transportu (...) w K. pozostał natomiast sprzęt technologiczny tj. ładowarki, dźwigi, ciągniki i inne maszyny budowlane a także część samochodów ciężarowych. Doszło również do zmiany nazwy stanowiska odwołującego na „mistrz transportu samochodowego i sprzętu ciężkiego ds. eksploatacji”. Pomimo zmiany nazwy stanowiska zakres obowiązków odwołującego pozostał taki sam, nadal wykonywał on prace związaną z nadzorem nad pracą kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, kierowców ciągników, kierowców autobusu i operatorów ładowarki, a także operatora dźwigu.

Od dnia 01.01.1989 r. stanowisko odwołującego zostało określone jako dyspozytor transportu – starszy mistrz. Jako dyspozytor odwołujący był odpowiedzialny za kierowanie pracą w dziale transportu i wykonywaniem usług transportowych dla potrzeb zakładu, dysponował pojazdami samochodowymi , wystawiał karty drogowe, wydawał dyspozycje kierowcom, kontrolował przebieg kilometrów i zużycie paliwa. Podlegali mu kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, kierowcy ciągników, kierowcy autobusów, operatorzy maszyn budowlanych. Pracę w tym charakterze ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy do końca spornego okresu tj. do dnia 31.12.1998 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS, w aktach osobowych odwołującego z okresu zatrudnienia w (...) S.A., zeznań świadków K. S. i P. C., a także zeznań odwołującego.

Treść dokumentów nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Z dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych wynika, że odwołujący w spornych okresach był zatrudniony na stanowisku kierowcy (02.11.1973 r. do 21.11.1977 r.) oraz dyspozytora w dziale transportu (22.11.1977 r. do 30.09.1984 r. i od 01.01.1988 r. do 31.12.1998 r.) , wprawdzie nie wskazano w angażach jakimi pojazdami kierował pracując na stanowisku kierowcy ani też jakiego rodzaju pracę nadzorował jako dyspozytor, ale ta okoliczność została wyjaśniona i doprecyzowana na podstawie zeznań świadków. Wprawdzie obecny zakład - (...) – nie wystawił odwołującemu świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach za powyższy okres, ale zauważyć należy, że podmiot ten jest następcą prawnym pracodawcy odwołującego i nie zna dokładnie charakteru pracy, jaką odwołujący wykonywał w tym czasie, a świadectwo wystawił opierając się jedynie na wykazie stanowisk , jaki został sporządzony w 1999 r. Biorąc pod uwagę , że struktura organizacyjna zakładu ulegała zmianom, zmieniało się też nazewnictwo stanowisk na przestrzeni lat zatrudnienia wnioskodawcy, dlatego też nie sposób przyjąć by wykaz ten miał charakter wiążący przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków bowiem pracowali w spornym okresie razem z odwołującym, znali charakter jego pracy i rodzaj powierzonych obowiązków. Świadkowie zgodnie potwierdzili, że odwołujący pracując na stanowisku kierował samochodem typu S. (...), który był samochodem ciężarowym o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony natomiast jako dyspozytor nadzorował pracę kierowców takich pojazdów, a także pracę kierowców ciągników, ładowarek, innych maszyn budowlanych.

Sąd uznał także za wiarygodne zeznania odwołującego bowiem są one szczerze, przekonywujące i zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

Zgodnie z treścią **art. 184 ust. 1** ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2013.1440-j.t) ubezpieczonym urodzonym **po dniu 31 grudnia 1948 r.** przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego m.in. w **art. 32**, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Powyższy przepis w ustępie 2 stwierdza jednak, że emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w powołanym art. 27 ustawy wynosi w przypadku mężczyzn 25 lat i jak wynika z treści powołanych przepisów ubezpieczony powinien legitymować się posiadaniem wymaganego okresu do dnia wejścia w życie ustawy tj. do dnia 1.01.1999 r.

Natomiast okresy pracy w szczególnych warunkach, wiek emerytalny, rodzaje prac w szczególnych warunkach lub stanowisk, na których praca ta jest wykonywana ustala się nadal w oparciu o przepisy dotychczasowe, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W myśl przepisu **§ 2** ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tymże rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy wskazane powyżej stwierdzane są w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach przez zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji. Świadectwo wystawiane jest według wzoru, stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, bądź też w świadectwie pracy.

W myśl przepisu **§ 4** powołanego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie **A**, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W załączniku do powołanego rozporządzenia znajduje się wykaz **A**, który określa prace w szczególnych warunkach uprawniające do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury w poszczególnych gałęziach przemysłu. W **dziale VIII** tego wykazu dotyczącym prac w transporcie i łączności pod pozycją 2 jako prace w szczególnych warunkach wymienione zostały – prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3.5 tony natomiast w dziale **XIV** pod pozycją **24** wymieniona została – kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Poza sporem jest, że wnioskodawca ukończył 60 lat z dniem (...), do dnia wejścia w życie ustawy tj. do dnia 1.01.1999 r., legitymuje się okresem składkowym, nieskładkowym w wymiarze łącznie 31 lat, 1 miesiąc i 7 dni. Odwołujący nie przystąpił też do otwartego funduszu emerytalnego. Za udokumentowany organ rentowy uznał okres pracy w szczególnych warunkach wynoszący 5 lat, 3 miesiące i 20 dni.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach w okresie zatrudnienia w(...)w K. od 02.11.1973 r. do 20.11.1977 r. (4 lata i 18 dni) wykonując stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Prace te wymienione w wykazie A dział VIII poz. 2 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. i powinny zostać doliczone do stażu pracy w szczególnych warunkach.

Ponadto w okresach 21.11.1977 r. do 30.09.1984 r. (6 lat, 10 miesięcy i 10 dni) oraz od 01.01.1989 r. do 31.12.1998 r. (10 lat) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się kontrolą i dozorem nad pracą kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, pracą kierowców ciągników, operatorów ciężkich maszyn budowlanych w dziale transportu, na którym były wykonywane prace wymienione w wykazie.

Po uwzględnieniu powyższego okresu jako okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach stwierdzić należy, że odwołujący legitymuje się ponad 15 – letnim okresem wykonywania pracy w szczególnych warunkach i jest to okres wystarczający by uznać, że wnioskodawca spełnia przesłanki od nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia stwierdzić należy, że M. G. na dzień złożenia wniosku spełnił z wszystkie niezbędne przesłanki do nabycia prawa do emerytury określone w powołanych przepisach.

Dlatego też Sąd, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

W świetle przepisu art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17.12.1998 r. w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W przedmiotowej sprawie, zdaniem Sądu, pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialność za nieustalenie prawa do emerytury dla wnioskodawcy. Odwołujący nie złożył bowiem w postępowaniu przed organem rentowym dokumentów, które pozwoliłyby ustalić co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a zauważyć należy, że w postępowaniu przed organem rentowym istnieją ograniczenia dowodowe, które nie pozwalają na ustalenie charakteru pracy na podstawie np. zeznań świadków. Takich ograniczeń nie ma natomiast w postępowaniu przed Sądem i dopiero w tym postępowaniu sporna okoliczność mogła być skutecznie przez odwołującego wykazana.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd, na podstawie powołanego przepisu, orzekł jak w punkcie 2 wyroku.

SSO E. Majewska